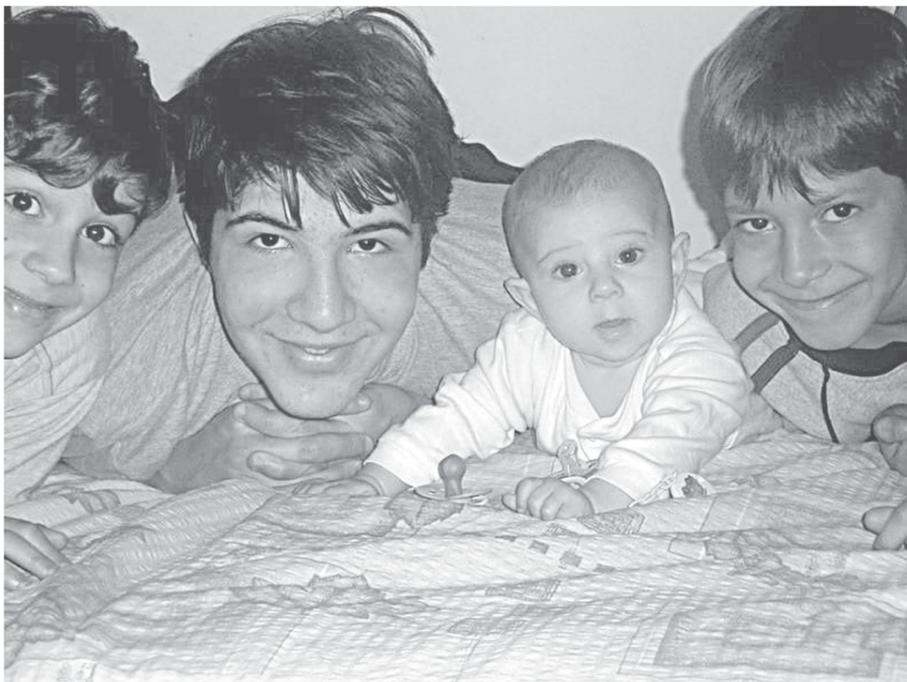

На училище ... ВКЪЩИ

Домашното образование стимулира децата в онова, в което са добри, пояснява бащата на четири деца Петър Порумбачанов

Семейство Порумбачанови има четири деца

Целта на домашното образование е да научим децата да обичат да учат, смятам, че сме успели, казва историкът, на базата на 10-годишния си опит с най-големия си син

Колкото и странно да звучи в 21 век има деца, които получават образованието си вкъщи. Най-много са в Северна Америка и Западна Европа. В България са малко над 100. Стъпката да не пращат децата си в държавните училища, предприемат родители, които не харесват използваната там методология. А също и това, че в държавните училища учебното съдържание се обновява бавно, учителите не винаги са в крак с новостите, учениците учат за бележки, а не за знания, средата там е стресираща, а нерядко децата просто скучаят...

Родителите, избрали хоумскулинг (homeschooling - учене у дома) за децата си, не подлагат на съмнение, че доброто образование днес

е по-необходимо от всякога. Един от тях е Петър Порумбачанов, който заедно със съпругата си е взел това решение за своите четири деца. Той е председател на Асоциацията за домашно образование, учредена в средата на 2010-а година.

- Г-н Порумбачанов, кога узряхте за идеята на домашното образование?

- Преди 11 години, когато най-големият ни син беше на 5 години и му предстоеше да тръгне на училище. Със съпругата ми бяхме прочели някои книги на английски за домашното образование. Познавахме се и с едно американско семейство в България, което го практикуваше с децата си. И двамата с жена ми сме педагози и знаехме как стоят нещата в държавното училище. Бяхме наясно и с успеваемостта на съвременните ученици и студенти. Сложихме на кантар приоритетите си - като родители искахме да дадем най-доброто на децата си и решихме да се впуснем в това приключе-

ние. Но то не беше нито необмислено, нито неинформирано. Виждайки прогреса при децата от семействата, които практикуват хоумскулинг, решихме, че започваме и ние.

Бяхме изключително изненадани, когато синът ни за 3-4 дни се научи да чете. Другите ни деца учат по различен начин. Всяко дете е индивидуално и подгождат при всяко е различен. Това е и едно от големите предимства на домашното образование - да стимулираме у своите наследници онова, в което са добри.

- С кое ви отблъсна стандартната учебна система?

- Начинът на учене е извратен. Тя има грешна философия по отношение на образованието - иска децата да знаят абсолютно всичко. Съгласен съм това да е така, ако един учител им преподава по литература, математика, физика, химия, биология, география... Има ли учител, който да преподава по абсолютно всичко?! Да исках децата да бъдат минимални специалисти по всичко е просто безумие. Страшно натоварващо е и в крайна сметка неефективно. Това не искам да се случва с нашите деца. Те имат някакви дарби, които ще развият и ще станат добри специалисти и няма да са си губили времето си. Мисията на хоумскул семействата в България е да подготвят едно поколение, което да остане да живее тук, защото това е свързано и с промяна на обществото.

- Какви трудности срещате?

- На първо място бе несигурността дали ще се справим. Но ние имахме силен мотив - децата са наш приоритет и ние

като родители ориентирахме живота си спрямо тях, а не да ги нагаждаме спрямо нашата кариера, интереси и стремежи. Изчетохме много литература на английски, записвахме си всичко, което правим - планове на програми, изработихме си собствена методология. Но не сме рискували образованието на децата си. Искахме, ако ще правим това, то да е по-добро и да си заслужава. Свързано е обаче и с жертва - повечето майки или работят от вкъщи, или не работят.

- Критиците на хоумскулинга подчертават, че родителите невинаги са добре подготвени. Какво ще им отговорите?

- Че са прави. Защото наистина домашното образование не е за всеки. Родителите трябва да имат ясна цел, защото, ако тръгнат наникъде, ще стигнат точно там. Макар че има резон и в думите на една известна хоумскул майка от САЩ - Дебра Бел, която е авторка на няколко книги. Тя казва, че ако един родител може да научи детето си да сяда на върне, значи може да го научи на всичко останало. С други думи идеята на домашното образование е да научим децата да обичат да учат. Оттам нататък те ще се справят сами.

- Явно това е постижимо, имайки предвид, че и по-малките ви деца се образоват вкъщи.

- Практиката ни убеждава в това. Преди 11 години махнахме телевизора откъщи. Решихме да обърнем внимание на другите източници на информация - книги и интернет, за да стимулираме децата сами да търсят информация, да я селектират, анализират и да правят заключения. Искаме те да са хора със собствено мнение.

Постиганията на образованието вкъщи момичета и момчета, говорят сами за себе си. Те са на първи места в редица световни състезания. Бащата на най-добрия програмист в САЩ е обикновен фермер от Тексас. Това не означава, че програмистът е успял, защото баща му е бил умен или глупав, а че един баща е успял да осигури ресурса и да стимулира сина си в онова, в което е добър. Казвам това, за да подчертая, че подготвеността на родителите не е на първо място. На първо място е осъзнатостта на семейството, че прави онова, което е правилно. Че като родител можеш

да поемеш отговорност за собствените си деца. Това ни липсва на нас, българите, защото сме свикнали все някой друг да ни върши работата.

- Според българските закони децата, които учат вкъщи, не могат да получат дипломи за средно образование, за разлика от чужбина. Докъде стигнаха опитите на оглавяваната от вас асоциация в разрешаването на този проблем?

- Деца като нашите са дискриминирани в България. Те нямат листчето хартия, които държавата раздава. Дипломата за средно образование обаче им пречи да кандидатстват в български университети. В интерес на истината никога не сме се стремели към тази диплома. Защото тя не върши никаква друга работа освен за български университет и шофьорска книжка, която могат да изкарат и в съседна държава. На базата на изпитието, които моите деца полагат, дипломата за средно образование, която ще получат, е международно призната, каквато българската не е. Парадоксално е - имат образование, имат диплома, призната по света, а в България трябва да бъдат третирани като чуждестранни студенти, защото нямат българска. Това трябва да се промени - опитваме се да говорим с някои университети, разговаряли сме и с предишни министри на образованието, но безрезультатно. Децата ни трябва да получат правото да кандидатстват в българските университети, иначе ще бъдат прокудени, защото не могат да се развиват тук.

- Родителите като вас имат ли сблъсъци с държавата заради това, че не пращат децата си на училище?

- Не. И тук има един странен казус - деца, което не е влизало в системата, каквито са моите, на практика не съществуват за държавата. След няколко дни най-големият ми син ще навърши 16 години, но досега нас не ни е потърсил никой заради това, че той не посещава училище. Живее в малък град (Силистра), всички ме познават, бил съм общински съветник, бил съм в комисията по образование. И нямам никакъв проблем, пред очите на всички съм.

Проблеми възникват тогава, когато децата са ходили на училище и родителите им решават да ги спрат и да ги образovat

вкъщи. Налагат им административни санкции и глоби. Но досега глобени няма, предупреждавани са няколко пъти. Социална служба е посещавала домовете им, за да проверява семейството. Заключение им обаче е, че децата се гледат добре и че проблем в семейната среда няма. Тези родители реагираха срещу глобите, ходиха на среща с омбудсмана, писаха жалби, позоваваха се на международното законодателство...

- Колко са семействата у нас, които практикуват домашно образование?

- Малко над 100 са българските. Има и 16 чуждестранни, които живеят в България. За мое съжаление не всички семейства желаят да се излявят пред обществото. Убеждавам ги, че няма какво да крият.

- В Пазарджикско има ли такива семейства?

- Има, получавал съм запитвания от семейства от вашата област.

- Репортажите и статиите за семействата, прилагащи хоумскулинг, напоследък зачестиха. Смятате ли, че българинът е узрял за този тип образование?

- Българите не са готови за този тип образование заради дефект в характера, получили се вследствие на последните 60 години. Хората свикнаха, че държавата трябва да им дава всичко наготово и че някой друг да се погрижи за проблемите им. А невинаги е било така и примерът е в недалечната ни история (б.а. Петър Порумбачанов е историк) две години след приемането на Търновската конституция (1879-а) се пише първият Закон за народното просвещение. Та в него в чл.9 от раздел втори пише: „Образованието в България е общинско, частно или вкъщи.“ Този закон действа 40 години.

- Познавам родители, които от години се интересуват от домашно образование, но все още не са направили решителната стъпка. Какъв съвет бихте им дали?

- Да продължават да четат книги по темата. Опитваме се да преведем на български колкото се може повече материали. Домът ми е отворен за всяко семейство, което има желание да хоумскулам и дружи, които живеят близо до тях. За да видят как става ученето у дома.

Бисерка ТРАЙКОВА